

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲלֵיכָם לְאָמֶר: בָּן
בְּנֹת צְלָפְחָד דִּבְרָתִי נָתַן תְּתַן לְהֶם
אֲחֹזֶת נְחָלָה בְּתוֹךְ אֶחָד אֶבְיוֹתָם
וְהַעֲבָרָת אֶת-נְחָלָת אֶבְיוֹתָן לְהָנָן: וְאַל-
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לְאָמֶר אִישׁ כִּי-מָוֶת
וּבָן אֵין לוֹ וְהַעֲבָרָת אֶת-נְחָלָתוֹ
לְבָתוֹן: וְאַם-אֵין לוֹ בָּת וְנְתַתָּם אֶת-
נְחָלָתוֹ לְאָחִיו: וְאַם-אֵין לוֹ אֶחָד
וְנְתַתָּם אֶת-נְחָלָתוֹ לְאָחִי אֶבְיוֹ: וְאַם-
אֵין אֶחָד לְאָבִיו וְנְתַתָּם אֶת-נְחָלָתוֹ
לְשָׂאָרוֹ הַקָּרְבָּן אֵלָיו מִמְּשֻׁפְחָתוֹ וַיַּרְשֵׁ
אָתָּה וְהִתְהַלֵּךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְחַקְתָּם מִשְׁפְּט פָּאֵשׁ צֹהָה יְהוָה

חַמְשָׁ-בָּאָי

תְּתַנֵּן. (כ"ב ק"ח) **שְׁנִי** **מְלָקִים:** חַלְק אֶבְיוֹן,
שְׁהִיא מִיּוֹצָא מִצְרַיִם, וְחַלְקָו עִם אֶחָד בְּנֵיכָסִי
חַפְרָה וְהַעֲבָרָת. לְשׁוֹן הַעֲבָרָה (ס"א עֲבָרָה) (כ"ב
ק"ט) הוּא בְּמַיִּשְׁאָנוֹ מִנִּים גּוֹן לְיוֹרְשׁוֹ. ذָבֵר
אָמָר: עַל שְׁם שְׁהַבֵּת מִעֲבָרָת נְחָלָה מִשְׁבַּט
לְשָׁבֵט, שְׁבָנָה וּבְעָלָה יוֹרְשֵׁין אַוְתָּה; שְׁלָא (כ"ב
ק"ט) תְּסַבֵּב נְחָלָה לְאַנְצְטוֹה אֶלָּא לְאוֹתוֹ הַדָּזֵר
בְּלִבְדֵּךְ. וְכֵן "וְהַעֲבָרָת אֶת-נְחָלָתוֹ לְבָתוֹן"
בְּכָלּוֹν הוּא אָמָר "וְנְתַתָּם", וּבְבֵית הָוּא אָמָר:
"וְהַעֲבָרָת". (ח) **וְאַל-בָּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר**
לְאָמָר אִישׁ כִּי-מָוֶת וּבָן אֵין לוֹ וְהַעֲבָרָת
אֶת-נְחָלָתוֹ לְבָתוֹן: (ט) **וְאַם-אֵין לוֹ בָּת**
וְנְתַתָּם אֶת-נְחָלָתוֹ לְאָחִיו: (י) **וְאַם-אֵין לוֹ**
אֶחָד **וְנְתַתָּם אֶת-נְחָלָתוֹ לְאָחִי אֶבְיוֹ:** (יא) **וְאַם-אֵין אֶחָד לְאָבִיו** **וְנְתַתָּם אֶת-**

פְּילָק"י וְיִקְרָב מֹשֶׁה אֶת-מִשְׁפְּטָן. (סְנָהָדוֹרְן ח)
נִתְעַלְמָה הַלְּכָה מִמְּנוּנוֹ, וְכֵאן נִפְרָעָה עַל שְׁגָנְטָל
עַטְרָה לְוֹמֶר (דְּבָרִים א): "וְהִذְבָּר אֲשֶׁר יִקְשָׁה
מִפְּסָמֵם תִּקְרְבוּן אַלְיָ" (סְנָהָדוֹרְן שם). ذָבֵר אַחֲרָה:
רְאֵיָה הִתְהַלֵּךְ פָּרָשָׁה זוֹ לְהַכְּתָב עַל-יְדֵי מֹשֶׁה,
אֶלָּא שְׁזָכוֹ בְּנֹות צְלָפְחָד וּנוֹכְתָה עַל יְדֵוֹ.
רְבִיעִי (ו) **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲלֵיכָם לְאָמֶר:**
(ז) **בָּן בְּנֹת צְלָפְחָד דִּבְרָתִי נָתַן תְּתַן לְהֶם
אֲחֹזֶת נְחָלָה בְּתוֹךְ אֶחָד אֶבְיוֹתָם וְהַעֲבָרָת
אֶת-נְחָלָת אֶבְיוֹן לְהָנָן: פְּילָק"י** **בָּן בְּנֹת**
צְלָפְחָד דִּבְרָתִי. כְּתָרְגוּמוֹ: "יִאָוֶת." כְּשֶׁכְּתָבָה
פָּרָשָׁה זוֹ לִפְנֵי בְּמָרוֹם; מִגִּיד, שְׁרָאָתָה עַיְנָה
מִה שְׁלָא רָאָתָה עַיְנָה שֶׁל מֹשֶׁה. **בָּן בְּנֹת**
צְלָפְחָד דִּבְרָתִי. יִפְהָה תְּבֻעוֹ: אֲשֶׁרִי אָדָם
שְׁהַקְדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוּא מוֹדֵה לְדָבָרָיו. **נָתַן**

משה: יְנוּאָמֵר יְיָ לְמַשֶּׁה סִק
לְטוּרָא דְעֲבָרִאי תְדִין וְחוֹי יְתָ
אֲרַעָא דִי יְהִיבָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל:
יְוַתְּחִזֵּי יְתָה וְתַחֲפֵשׁ לְעַמִּיךְ אֲךָ
אַתָּה כְּפָא דִי אַתְּפֵנֵשׁ אַהֲרֹן
אֲחֹזָה: יְכָמָא דִי סְרִיבָתָוּן עַל
מִימְרֵי בְּמִדְבָּרָא דְצַו בְּמִצּוֹת
בְּנִשְׁתָּא לְקַדְשָׁוִתִי בְּמֵיא
לְעִינֵיהָן אֲנוֹן מֵי מִצּוֹת רְקָם
בְּמִדְבָּרָא דְצַו: טו וּמְלִיל מְשָׁה עַם
לְעִינֵיהם הַם מִיְמְרִיבָת קָרֵשׁ מִדְבָּרָצָן: ס טו וִידְבָּר מְשָׁה

את-משה: פ וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֱלֹמֶשֶׁ
עַלְהָ אֱלֹהֶר הָעֲבָרִים הַזָּה וְרַאֵל
אֲתָה-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל:
ג וְרַאֵתָה אֲתָה וְנִאָסְפָת אֱלֹעַמִּיךְ
גַּם-אֲתָה כַּאֲשֶׁר נָאָסָפָת אַהֲרֹן אֲחִיךְ:
ד כַּאֲשֶׁר מְרִיחָתֶם פִּי בְּמִדְבָּר-צָן
בְּמִרְיבָת הָעָלָה לְהַקְדִּישָׁנִי בְּמִים
לְעִינֵיכֶם הַם מִיְמְרִיבָת קָרֵשׁ מִדְבָּרָצָן: ס טו וִידְבָּר מְשָׁה

ח'פְשָׁ-רְאֵל

אֲחִיךְ: פְּלִיכְ"י ▪ כַּאֲשֶׁר נָאָסָפָת אַהֲרֹן אֲחִיךְ •
מִפְּאָן, שְׁנַתְּאָוָה מְשָׁה לְמִתְחָתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן. ذָבָר
אַחֲרָה: אֵין אֲתָה טֻוב מְמוֹנָג, (דברים לט) "עַל אֲשֶׁר
הַקְּרָב אֶלְיוֹ מִמְּשִׁפְחָתוֹ" (ספר, ב"ב קט) וְאֵין
מִשְׁפָחָה קָרוּיה אֶלְאָ מִשְׁפָחַת הָאָב.
מִשְׁפָחָה זָנוֹת וְהָאָתָה אֱלֹמֶשֶׁ אֲשֶׁר נָתַתִּי
הָעֲבָרִים הַזָּה וְרַאֵתָה אֲתָה-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל: פְּלִיכְ"י ▪ עַלְהָ אֱלֹהֶר הָעֲבָרִים •
(במדבר רנה) ?מָה נִסְמְכָה לְכַאֲנוֹ? כִּיּוֹן שָׁאָמֵד
הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוָא: "נָטוֹת תְּפִנָּה לְהָם", אָמֵר:
אָזְתִּי זָנוֹת הַמָּקוֹם לְהַנְחִיל, שָׁפָא הַתְּרָה הַגְּזָרָה
וְאַגְּנָס לְאָרֶץ? אָמֵר לוֹ הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוָא:
גְּזָרָתִי בַּמָּקוֹםָה עוֹמֶדֶת (ספר). ذָבָר אַחֲרָה: כִּיּוֹן
שְׁנַכְּנָס מְשָׁה לְנַחַלְתִּי גָּד וּבְנֵי רָאוּבָן, שְׁמָה
וְאָמֵר: כְּמַדְפָּה לִי שְׁהָתֵר לִי נְדָרִי. מַשְׁלֵל לְמַלְךָ
שְׁגָזָר עַל בְּנוֹ שָׁלָא יִכְנֵס לְפִתְחָה פְּלֶיטָן שָׁלָא.
וְנִכְנֵס לְשָׁעֵר – וְהָוָא אֲחָרִיו, לְחַצֵּר – וְהָוָא
אֲחָרִיו, לְטַרְקָלִין – וְהָוָא אֲחָרִיו. כִּיּוֹן שְׁבָא
לְפָנָס לְקִיטָוֹן, אָמֵר לוֹ: בָּנִי, מִכְּאָן וְאַלְהָ אַתָּה
אֶסְוֹר לְכִינָס. (יג) וְרַאֵתָה אֲתָה וְנִאָסְפָת
אֱלֹעַמִּיךְ נִסְ-אֲתָה כַּאֲשֶׁר נָאָסָפָת אַהֲרֹן

נִחְלָתוֹ לְשָׁאָרֶז הַקְּרָב אֶלְיוֹ מִמְּשִׁפְחָתוֹ וְוַרְשָׁ
אֲתָה וְחִיתָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְחַקְתִּי מִשְׁפָט
כַּאֲשֶׁר צָוָה יְהֹוָה אֲתָה אֱלֹמֶשֶׁ: פְּלִיכְ"י ▪ לְשָׁאָרֶז
הַקְּרָב אֶלְיוֹ מִמְּשִׁפְחָתוֹ • (ספר, ב"ב קט) וְאֵין
מִשְׁפָחָה קָרוּיה אֶלְאָ מִשְׁפָחַת הָאָב.
(יב) וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֱלֹמֶשֶׁ עַלְהָ אֱלֹהֶר
הָעֲבָרִים הַזָּה וְרַאֵתָה אֲתָה-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל: פְּלִיכְ"י ▪ עַלְהָ אֱלֹהֶר הָעֲבָרִים
(במדבר רנה) ?מָה נִסְמְכָה לְכַאֲנוֹ? כִּיּוֹן שָׁאָמֵד
הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוָא: "נָטוֹת תְּפִנָּה לְהָם", אָמֵר:
אָזְתִּי זָנוֹת הַמָּקוֹם לְהַנְחִיל, שָׁפָא הַתְּרָה הַגְּזָרָה
וְאַגְּנָס לְאָרֶץ? אָמֵר לוֹ הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוָא:
גְּזָרָתִי בַּמָּקוֹםָה עוֹמֶדֶת (ספר). ذָבָר אַחֲרָה: כִּיּוֹן
שְׁנַכְּנָס מְשָׁה לְנַחַלְתִּי גָּד וּבְנֵי רָאוּבָן, שְׁמָה
וְאָמֵר: כְּמַדְפָּה לִי שְׁהָתֵר לִי נְדָרִי. מַשְׁלֵל לְמַלְךָ
שְׁגָזָר עַל בְּנוֹ שָׁלָא יִכְנֵס לְפִתְחָה פְּלֶיטָן שָׁלָא.
וְנִכְנֵס לְשָׁעֵר – וְהָוָא אֲחָרִיו, לְחַצֵּר – וְהָוָא
אֲחָרִיו, לְטַרְקָלִין – וְהָוָא אֲחָרִיו. כִּיּוֹן שְׁבָא
לְפָנָס לְקִיטָוֹן, אָמֵר לוֹ: בָּנִי, מִכְּאָן וְאַלְהָ אַתָּה
אֶסְוֹר לְכִינָס. (יג) וְרַאֵתָה אֲתָה וְנִאָסְפָת
אֱלֹעַמִּיךְ נִסְ-אֲתָה כַּאֲשֶׁר נָאָסָפָת אַהֲרֹן

אֶל־יְהוָה לִאמְרָה: ט. יַפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל־בָּשָׂר אֲישׁ עַל־הָעֲדָה:
אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיכֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיכֶם
וְאֲשֶׁר יוֹצִיאָם וְאֲשֶׁר יִבְיאָם וְלֹא תִּהְיֶה עֲדָת יְהוָה כִּצְאָן אֲשֶׁר אִזְנָלָהּם רְעוּה:
וְיֹאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קְח־לְךָ אֶת־יְהוָה בָּנְיוֹן אֲישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בָּו וּסְמִכְתַּת אֶת־יְהוָה עַל־יוֹם לִפְנֵי אֶלְעֹזֶר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי

חַפְשָׁ-רְאֵת

לְמִלְחָמָה, אֶלָּא כֻּמוֹ שֶׁעָשָׂיתִי אָנִי, שְׁגַלְחָמָתִי בְּסִיחָן וּוּג, שָׁנָאָמָר (בַּמִּדְבָּר כ''): "אֶל־תִּירָא אֶתְּנוֹ". וּכְדֹךְ שָׁעֵשָׂה יְהוָשָׁע, שָׁנָאָמָר (וְהַשְׁעָה): "וַיָּלֹךְ יְהוָשָׁע אֶלְיוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ הָלֹךְ אַתָּה וְגוּ". וּכְנַדּוֹד הָוָא אָוּמָר (ש' א' ח'): "כִּי־הָוָא יוֹצֵא וּבָא לִפְנֵיכֶם" – יוֹצֵא בְּרָאשׁ וּנְכָנס בָּרָאשׁ. וְאֲשֶׁר יוֹצִיאָם • בָּזְקוּתוֹן • וְאֲשֶׁר יִבְיאָם • בָּזְקוּתוֹן. דָּבָר אַחֲרָה: "וְאֲשֶׁר יִבְיאָם" שֶׁלָּא תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּדֹךְ שָׁאַתָּה עֹשָׂה לְיִ, שָׁאַיִן מְכוּנִיסְוּ לְאָרֶץ. (יח) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קְח־לְךָ אֶת־יְהוָשָׁע בָּנְיוֹן אֲישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בָּו וּסְמִכְתַּת אֶת־יְהוָה עַל־יוֹם: פְּרִיכְךָי" ▶ קְח־לְךָ • קְחַטְּךָ בְּדָבְרִים: אֲשֶׁר־יָרֵךְ, שְׁזַכִּית לְהַנִּגְבָּיו שֶׁל מַקּוֹם. לְךָ • אֶת שְׁבָדּוֹק לְךָ, אֶת זֶה אַתָּה מַכְרִיר. אֲשֶׁר־רוּחַ בָּו • פְּאַשֵּׁר שָׁאַלְתָּךְ, שִׁיכַל לְהַלְךָ כְּנַגֵּד רֹוחַ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּסְמִכְתַּת אֶת־יְהוָה עַל־יוֹם • פָּנָה לְמִתְרָגְמָנוֹ שִׁידְרָשׁ בְּחִיאָה, שֶׁלָּא יָמְרוּ עַלְיוֹן: לֹא הִיה לוֹ לְהָרִים רָאשׁ בְּיַמִּי מֹשֶׁה. (יט) וְהַעֲמָדָת אֶתְּנוֹ לִפְנֵי אֶלְעֹזֶר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי בְּלָהָרָה וְצִוְּתָה אֶתְּנוֹ לְעֵינֵיכֶם: פְּרִיכְךָי" ▶ וְצִוְּתָה אֶתְּנוֹ • עַל יִשְׂרָאֵל:

י"י לְמַיִםְרָה: ט. יִמְנִי יִי אֱלֹהֵי רַוְמִיא לְכָל בְּסָרָא גַּבָּר עַל בְּנֵשָׂתָא: ט. ד' יִפּוֹק קְרַבְמִיהָן וְדַי יַעֲלוֹל קְרַבְמִיהָן וְדַי יַפְקִנְעָן וְדַי יַעֲלָמָן וְלֹא תַּהֲיֵ בְּנֵשָׂתָא דַיְיָ בְּעָנָא דַי לִית לְהָנִי רְעֵי: יַהֲוֵשָׁע בָּר נְיוֹן גַּבָּר דַי רַוִּים בְּבוֹאָה כְּה וְתִסְמְךָ יַהֲוֵדָה עַל־הָהָיָה: טְוָהָקִים יַתְהָ לְקַדְמָם אֶלְעֹזֶר בְּהָנָא וְלַקְדָּם כָּל בְּנֵשָׂתָא אֶת־יְהוָה עַל־יוֹם וְהַעֲמָדָת אֶתְּנוֹ לִפְנֵי אֶלְעֹזֶר אֶת־יְהוָה עַל־יוֹם: ט. וְהַעֲמָדָת אֶתְּנוֹ לִפְנֵי אֶלְעֹזֶר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי צְדִיקִים, שְׁכַשְׁנַפְטָרִין מִן הָעוֹלָם מִנִּיחָן אַרְכָּן וּעוֹסְקִין בְּצָרֵci צָבָור. לְאָמָר. אָמָר לֹא: הַשְּׁגִבְנִי אָמָר אַתָּה מִמְנָה לָהּ פְּרָנָס אָמָלָא. (טז) יַפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל־בָּשָׂר אֲישׁ עַל־הָעֲדָה: פְּרִיכְךָי" ▶ יַפְקֹד ה' • כִּיּוֹ שְׁשִׁמְעוֹ מֹשֶׁה שָׁאָמָר לוֹ הַמְּקוֹם: "תַּן נְחָלָת צְלָפְחָד לְבָנָתְיוֹ", (במ"ה) אָמָר: הָגַע שְׁעָה שָׁאַתְּבָעַ צְרָci, שִׁירָשׁוּ בְּנֵי אֶת גְּדָלָתִי. אָמָר לוֹ הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוָא: לֹא כָּךְ עַלְתָּה בְּמִחְשָׁבָה לְפָנִי, כִּדְאי הָוָא יְהוָשָׁע טַל טַל שְׁכָר שְׁמוֹשָׁו, שֶׁלָּא מִשׁ מְטוֹזֵק הַאֲהָל. וְזַהוּ שָׁאָמָר שְׁלָמָה (משל' כ'): "נִצְרָת תָּאָנָה יַאֲכֵל פְּרִיהָ". אֱלֹהֵי הָרוּחַת • לְפָנֶה נָאָמָר? אָמָר לִפְנֵי: רְבָנוֹ שֶׁל עַולְמָן! גָּלוּי נִזְדּוּעַ לִפְנֵי דְעַתּוֹ שֶׁל אֶחָד וְאֶחָד, וְאַיִן דְזֹמֵן זֶה לְזֶה; מְנַה עַלְלָהּמָן מִנְהָגָה שִׁיהָא סּוּבֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי דְעַתּוֹ. (יז) אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיכֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיכֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאָם וְאֲשֶׁר יִבְיאָם וְלֹא תִּהְיֶה עֲדָת יְהוָה כִּצְאָן אֲשֶׁר אִזְנָלָהּם רְעוּה: פְּרִיכְךָי" ▶ אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיכֶם • לְפִנֵּיכֶם וְלֹא תִּהְיֶה אֶת־חַיְלָתִים בְּבִתְהָרָה וּמְשַׁלְחָין אֶת חִילּוּתֵיכֶם

ותפקד יתמה לעיניהו: כותמן מזיהע עלהי בידיל די יקבלו: מהה כל בנטטא דבניא ישנא: ואולגdem אלער פהנא יקום וישאל לה בדין אויריא גדים זי על מירעה יהונ עליון הווא וככל בני מירעה יהונ עליון הווא וככל בני ישראל עמה וככל בנטטא: כבונעכד משה במא די פקיד זי יתמה וקרבתה היהושע ואקיימה גדים אלער פהנא יקדים כל בנטטא: כיוסמך ית יהודיה עלהי ופקודה במא די מליל זי בידא דמשה: אומיליל זי עם משה למיטר: בפקייד ית בני ישראל ומימר להונ ית קרבני אל-משה לאמר: צו את-בני ישראל ואמרת אליהם את-קרבני

כל-העדת וציויתה אותו לעיניהם:
ונתתה מהוזך עליו למן ישמעו כל-עדת בני ישראל: כו ולפני אלער הכהן יעמד ישאל לו במשפט האורים לפני יהוה על-פיו יצאו ועל-פיו יבוא הוא וכל-העדת: וכל-בנוי-ישראל אותו וכל-העדת: כו ויעש משה באשר צוה יהוה אותו ויקח את-יהושע ויעמלהו לפני אלער הכהן ולפני כל-העדת: כו ויסמך את-ידיון עליו ויצחו באשר דבר יהוה דבר יהוה ביד-משה: פחיש ב' וידבר יהוה ביד-משה: פחיש ב' וידבר יהוה ביד-משה לאמר: צו את-בני ישראל ואמרת אליהם את-קרבני

חמש-רכץ

למלחה. על-פיו • של אלער. וכל-העדת • סנהדרין (יומה ע). (כב) ויעש משה באשר צוה יהוה אותו ויקח את-יהושע ויעמלהו לפני אלער הכהן ולפני כל-העדת: פילץ^י ויקח את-יהושע. (ספר) לקחו בדברים והודיעו מותן שכר פרנסי ישראל לעולם הבא. (כג) ויסמך את-ידיו עליו ויצחו באשר דבר יהוה ביד-משה: פילץ^י ויסמך את-ידיו. בעון יפה, יותר ויותר מפה שנטטו, שהקדוש ברוך הוא אמר לו: "וסמכת את-ידך"; והוא עשה בשתי ידיו, ועשאו ככלי מלא וגדוש ומלאו חכמו: בעון יפה. באשר דבר ה' • אף לענין ההוד: נתנו מהוזך עליו. **חמיishi** (א) וידבר יהוה אל-משה לאמר: (ב) צו את-בני ישראל

דע, שטרחנו הם, סרבנים הם; על מנת שתקבל עלייה. (כ) ונתתה מהוזך עליו למן ישמעו כל-עדת בני ישראל: פילץ^י ונתתה מהוזך עליו. זה קרונו עוז פנים. מהוזך • ולא כל הוזה, נמצאנו למדין: פני משה כחופה, פני יהושע כלבנה. למן ישמעו כל-עדת בני ישראל. שייחי נהגינו בו בבוד ויראה בדרכו שנובגין בה. (כא) ולפני אלער הכהן יעמד ישאל לו במשפט האורים לפני יהוה על-פיו יצאו ועל-פיו יבאו ה' והוא וכל-בנוי-ישראל אותו וכל-העדת: פילץ^י ולפני אלער הכהן יעמד • פרי שאלהר ששלאת, שאין הבוד זהה זו (סא נוטל) מבית אביך, שאף יהושע יהא צריך לאלער. ישאל לו. כשיצטרך לצאת

**לְחַמֵּי לֹאֲשִׁי רִיחַ נִיחָחַי תִּשְׁמַרְוּ לְהַקְרִיב
לֵי בָּמוֹעֵד֙:** ואמירתם להם זה האשה אשר תקריבו ליהוה בבושים בגדי־שנה תמיים שנים ליום עליה תמיד: **וְאַתֶּ
הַכְבֵשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבָקָר וְאַתֶּ הַכְבֵשׂ
הַשְׁנִי תַּعֲשֶׂה בֵּין הַעֲרָבִים: וַיַּעֲשִׂירֵת
הָאִיפָה סְלָת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֵׁ�ן
בְּתִית רְבִיעַת הַהִזְׁנָה: עַלְתָּת תָּמִיד
הַעֲשִׂيه בָּהָר סִינִי לְרִיחַ נִיחָח אֲשֶׁה
לִיהוּה: וְנַסְכּוּ רְבִיעַת הַהִזְׁנָה לְכַבֵּשׂ הַאֶחָד בְּקָרְשׁ הַפְּךָ נָסֶךָ**

חַפְשִׁי־לְךָ יי'

ונשחטיין נגד היום, תמיד של שחר במערב ושל בין הערבבים במערבן של טבעות (וימא סב). **(ד) את־הכבש אחד תעשה בבקר ואת־הכבש השני תעשה בין הערבבים: פילק"י** **את־הכבש אחד בעלה ואת־הכבש השני אפריל־פי שכבר נאמר בפרקשת "ואתת תצעה" (שמות כט):** "זה אשר תעשה וגוזו" היא קיתה אזהרה לימי המלאים, וכך צוה לדורות. **(ה) ועשירות האיפה סלת למנחה בלווה בשמן בתיית ربיעת תחיזן:** פילק"י **סלת למנחה מופקחת לבעלה על בניה וכו' כדאיתא בפספרי קרבני** (ספר) זה הדם. **לחמי אליהם אמרות אורה אומר (ויקרא ז):** "והקטירים הפלון המזבחה לחם אשה". **לאשי.** הנטניין לאשי מזבחיו **תשמרו.** (ספר) שיהיו כהנים ולויים וישראלים עומדים על גביהם, מכאן למדנו ותקנו מעמידות (תעניית כ). **בموעדו.** בכל יום הוא מועד התמידים. **(ג) ואמירתם להם זה האשה אשר תקריבו ליהוה בבושים בגדי־שנה תמיים שנים ליום עליה תמיד:** פילק"י **וامרתם להם אזהרה לבית־דין. שנים ליום.** כפושטו. ועקרו בא ללמד; שייהיו

לכם סדור לקרבני לאתקבלא ברגע�ו פטרון לקרבא גדרמי בזמנה: ותימיר להון דין קרבנה די תקריבו גדים יי אמרין בני שנא שלמין תרין לוימא עלטה תדירא: דית אמרא חד פעבד בצדרא וית אמרא תנינא פעבד בין שטחים: הויתן מן עשרה בתלת סאנן סולטא למונחתה דפילה במשה בתישא רביעות הינא: ועלטה תדירא דאתעבידא בטורא דסיני לאתקבלא ברגע�ו קרבנה גדים יי: זונספה רביעות ליהוּה:

הינה לאمراء חדר בקודשא יתנשך נסוך דחמר עתיק קדם זי: ח' וית אמרה תנינה תעבד בין שמשיא מנהנת צפרא וכנספה תעבד גרבון דמתקפל ברעוא קדם זי: ט ובוֹם דשכטא תרין אמרין בני שנא שלמין ותרין עשורין סולטא דמנחתא דפילא במשה ונספה: עלה שבטה דתתעבד שבטה על עלה תדרא ונספה: א' ובראיי ריחיכון פקרובון עלתה קדם זי תורין בני תורי תרין ידבר חד אמרין בני שנא שבעה שלמין: ב' ותלטא עשורין סולטא מנהנתא דפילא במשה לתורא חד ותרין עשורין סולטא מנהנתא דפילא במשה לדכרא חד: א' ועשורנא עשורנא סולטא מנהנתא דפילא במשה

שבר ליהוה: ה' ואת הכבש השני תעשה בין העברים במנחת הבקר וננסכו תעשה איש ריח ניחח ליהוה: פ' וביום השבת שניים כבשים בנישנה תמים ושני עשרנים סלת מנחה בלוּלה בשמן וננסכו: עלת שבת בשבתו על-עלת התמיד וננספה: פ' א' ובראיי חרישיכם תקריבו עלה ליהוה פרים בנירבker שניהם ואיל אחד כבשים בנישנה שבעה תמים: ב' ישלה עשרנים סלת מנחה בלוּלה בשמן לפר האחד ושני עשרנים סלת מנהחה בלוּלה בשמן לאיל בשמן לאיל האחד: פילק'י ושלשה עשרנים כמשפט נסמי פר, שנן הן קצובין בפרש נסכים. ג' ועשרן עשרון סלת מנהחה בלוּלה בשמן לכבש האחד עלה ריח ניחח איש

ח' פ' ש' ר' ז'

עבר יומו - בטל קרבנו. על-עלת התמיד • (ספר) אלו מוסכיין, בלבד אוטו שני כבשים של עולה התמיד; ומגיד, שאיו קרבין אלא בין שני התמידין, וכן בכל המוספין נאמר "על-עלת התמיד" לתלמיד זה. (יא) ובראיי חרישיכם תקריבו עלה ליהוה פרים בנירבker שניהם ואיל אחד כבשים בנישנה בקר שניט ואיל אחד כבשים בנישנה שבעה תמים: (יב) ושלשה עשרנים סלת מנהחה בלוּלה בשמן לפר האחד ושני עשרנים סלת מנהחה בלוּלה בשמן לאיל האחד: פילק'י ושלשה עשרנים כמשפט נסמי פר, שנן הן קצובין בפרש נסכים. ג' ועשרן עשרון סלת מנהחה בלוּלה בשמן לאיל האחד עלה ריח ניחח איש

פילק'י • ינו. בקדש הספר • (ספר) על המשבח יתנסכו. נסרו שבר • (ביב צ) ינו המשבר, פרט לינו מוגთ. (ח) ואת הכבש שני תעשה איש ריח ניחח ליהוה: ובספה ריח ניחח • נתת רוח לפני, שאמרתני ונעשה רצוני. (ט) וביום השבת שני כבשים בנישנה תמים ושני עשרנים סלת מנהחה בלוּלה בשמן וננסכו: (י) עלת שבת בשבתו על-עלת התמיד וננספה: פילק'י עלת שבת בשבתו • ולא עלת שבת זו בשבת אחרת: הרי שלא הקרב בשבת זו, שומע אני יקריב שטים לשבת הבאה? תלמוד לומר: "בשבתו", מגיד, שאם

סָלֶת מִנְחָה בְּלוֹלָה בְּשָׁמְן לְבַבֵּשׁ הַאֲחֵר
עַלְהָ רִיחַ נִיחַח אֲשָׁה לִיהוֹה: וְנִסְכִּים
חָצֵי הַחִזְבָּן יְהִי לְפָר וְשְׁלִישַׁת הַחִזְבָּן
לְאֵיל וּרְבִיעַת הַחִזְבָּן לְכַבֵּשׂ יְיַזְעֵלֶת עַלְתָּה
חֶדֶשׁ בְּחֶדֶשׁ לְחֶדֶשׁ הַשְׁנָה: וְשְׁעִיר
עַזְזִים אֶחָד לְחַטָּאת לִיהוֹה עַל-עַלְתָּה
הַתְּמִיד יִعַשֶּׂה וְנִסְכּוֹ: סְשִׁישׁ וּבְחֶדֶשׁ
הַרְאָשָׁׂׂז בְּאֶרְבָּעָה עַשְׁר יוֹם לְחֶדֶשׁ
פֶּסֶח לִיהוֹה: וּבְחַמְשָׁה עַשְׁר יוֹם
לְחֶדֶשׁ הַזֶּה חַג שְׁבֻעַת יָמִים מִצּוֹת
יָאָכֵל: בְּיוֹם הַרְאָשָׁׂׂז מִקְרָא-קָדֵשׁ כָּל-
מְלָאָכָת עַבְדָה לֹא תַעֲשֶׂו: וְהַקְרְבָתֶם

לְאָמֶרֶת מַד עַלְתָּה לְאַתְקְבָלָא
 בְּרַעְנָא קְרַבְנָא קְדָם יְיָ:
 וְנִסְכִּים פְּלָגוֹת הַיָּא יְהִי
 לְתוֹרָא וּמְתָלוֹת הַיָּא לְדִכְרָא
 וּרְבָעָות הַיָּא לְאָמֶרֶת מַקְרָא דָא
 עַלְתָּה רִישׁ יְרַחָא בְּאַתְקְדִתָּה בְּנָה
 לְכָל רִישׁ יְרַחָא שְׁפָא: טְוַצְפֵּר
 בְּרַעְנָא תְּדִירָא יְתַעְבֵּד וְנִסְכָּה:
 וּבְרַעְנָא קְרַבְנָא בְּאַרְבָּעָת
 עַשְׂרָא יוֹמָא לְיְרַחָא פְּסָחָא קְדָם
 יְיָ: וּבְחַמְשָׁת עַשְׂרָא יוֹמָא
 לְיְרַחָא קְדָין תְּגָא שְׁבָעָא יוֹמָן
 פְּטִיר יְתַאֲכֵל: יְהִי יוֹמָא קְדָמָה
 מַעֲרָע קְדִישָׁ בְּלַעֲבִידָת בְּלַחְנוֹן לְאַ
 מַעֲבָדוֹן: טְוַתְּקָרְבָּן קְרַבְנָא
 עַלְתָּה קְדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי תּוֹרִי
 טְוַיְן וְקָרְבָּן מַד וְשְׁבָעָא אַמְרִין בְּנֵי

חַמְשִׁי-בָּאָן

הַקְדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הָוָא: הַבִּיאוֹ כְּפֹרָה עַלְיָ עַל
 שְׁמַעְטָתִי אֶת הַיְרָמָה עַל-עַלְתָּה הַתְּמִיד
 יְעַשֶּׂה. כָּל הַקְרָבוֹן הַזֶּה. וְנִסְכּוֹ. אֵין "נוֹסְכוֹ"
 מוֹסֵב עַל הַשְׁעִיר, שָׁאָן נִסְכִּים לְחַטָּאת.
שִׁישִׁי (טו) וּבְחֶדֶשׁ הַרְאָשָׁׂׂז בְּאֶרְבָּעָה עַשְׁר
 יוֹם לְחֶדֶשׁ פֶּסֶח לִיהוֹה: (ז) וּבְחַמְשָׁה עַשְׁר
 יוֹם לְחֶדֶשׁ הַזֶּה חַג שְׁבֻעַת יָמִים מִצּוֹת
 יָאָכֵל: (יח) בְּיוֹם הַרְאָשָׁׂׂז מִקְרָא-קָדֵשׁ כָּל-
 מְלָאָכָת עַבְדָה לֹא תַעֲשֶׂו: פְּלִיכְיָה¹ כָּל-
 מְלָאָכָת עַבְדָה. אֶפְלוּ מְלָאָכָה הַאֲרִיכָה לְכֶם,
 כְּגּוֹן: ذָבָר הַאֲבָד הַמְּתֻרָת בְּחִלוֹ שֶׁל מַזְעֵד –
 אָסּוֹרָה בַּיּוֹם טוֹב. (יט) וְהַקְרְבָתֶם אֲשָׁה
 עַלְהָ לִיהְוָה פְּרִים בְּנֵי-בְּקָר שְׁנִים וְאֵיל
 אֶחָד וְשְׁבֻעָה בְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימָם יְהִי
 לְכֶם: פְּלִיכְיָה² פְּרִים. כְּנֶגֶד אֲבָרָהָם, שְׁנָאָמָר

לִיהוֹה: (יד) וְנִסְכִּים חָצֵי הַחִזְבָּן לְפָר
 וְשְׁלִישַׁת הַחִזְבָּן לְאֵיל וּרְבִיעַת הַחִזְבָּן לְכַבֵּשׂ
 יְיַזְעֵלֶת עַלְתָּה חֶדֶשׁ בְּחֶדֶשׁ לְחֶדֶשׁ הַשְׁנָה:
 פְּלִיכְיָה³ אֵת עַלְתָּה חֶדֶשׁ בְּחֶדֶשׁ
 יוֹמוֹ בְּטֵל קְרַבְנָנוֹ, וְשׁוֹב אַין לוֹ תְּשִׁלּוּמִינוֹ.
 וְשְׁעִיר עַזְזִים וְגֹזֶן. כָּל שְׁעִירִי הַמּוֹסְפִּין בָּאַיִן
 לְכָפֵר עַל טְמַאת מִקְדָּשׁ וּקְדָשָׁו, הַכֵּל כָּמוֹ
 שְׁמַפְרֵשׁ בְּמִסְכַּת שְׁבּוּעוֹת (ד' ט). וְנִשְׁתַּגְנָה
 שְׁעִיר רָאשֵׁי-קָדֵשׁ, שְׁנָאָמָר בָּו "לָהּ", תְּלִמודוֹ
 לְלִפְנֵיךְ שְׁמַכְפֵּר עַל שָׁאָן בָּו יְדִיעָה לְאֹ
 בְּתַחְלָה וְלֹא בְּסָוף, שָׁאָן מִפְרֵץ בְּחִטָּא אֶלָּא
 סְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הָוָא בְּלַבְדֵּךְ, וְשָׁאָר הַשְׁעִירִין
 לְמִדיּוֹן מַמְנָנוֹ. וּמִדְרָשָׁו בְּאַגְּדָה (חולין ס): אָמָר

שניא שלמין יהוז לכוון: כ ומגמתהוֹן סלטָא דפִילָא במשח פַלְטָא עֲשָׂרָנוֹן לְתוֹרָא וְתַרְין עֲשָׂרָנוֹן לְדֶבֶרָא פַעֲבָדָן: כָא עֲשָׂרָנוֹן עֲשָׂרָנוֹן פַעֲבָד לְאַמְרָא חָד בֵן לְשָׁבָעָא אָמְרָן: כְבָזְפִירָא דְמַתְאָתָא חָד לְכְפָרָא עַלְיכָן: כְבָר מַעְלָת צְפָרָא דְהִיא עַלְתָת תְּדִירָא פַעֲבָדָן יְהִי אַלְין: כְדָבָאלְין פַעֲבָדָן לְיְמָא שְׁבָעָא יוֹמָין לְחָם גַּרְבָּן דְמַתְקָבָל בְּרַעֲוָא קָדָם יְיָ עַל עַלְטָא תְּדִירָא יְתַעַבֵּד וּנְסָבָה: כְה וּבוֹמָא שְׁבִיעָה מַעֲרָע קְדִישׁ יְהִי לְכוֹן כָל עֲבִידָת פְּלָמָן לֹא פַעֲבָדָן: כְוּבוֹמָא דְבְּפָרָיא בְּקָרוּבִיכָן מַנְחָתָא תְּדִתָּא קָדָם יְיָ בְּעַצְרָתִיכָן מַעֲרָע קְדִישׁ יְהִי עַבְדָה לֹא תְּעַשָּׂו: ס וּבוֹיָם הַבְּכוֹרִים בְּהַקְרִיבָלָם מַנְחָה חֲדָשָׁה לְיהָוה בְּשְׁבָעָתֵיכָם מַקְרָא־קָדָשׁ יְהִי לָכֶם כָל־מַלְאָכָת

אָשָׁה עַלְהָ לְיהָוה פָרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנִים וְאַיִל אֶחָד וְשְׁבָעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יְהִי לְכָם: כ וּמְנַחָתָם סְלָת בְּלוֹהָ בְּשָׁמָן שְׁלָשָׁה עֲשָׂרָנוֹן לְפָר וּשְׁנִי עֲשָׂרָנוֹן לְאַיִל תְּעַשָּׂו: כָעַשְׂרָן עַשְׂרָן תְּעַשָּׂה לְכָבֵש הַאֲחָד לְשְׁבָעַת הַכְבָשִׂים: כ וְשִׁיעֵר חַטָּאת אֶחָד לְכְפָר עַלְיכָם: כָמַלְבָד עַלְתָת הַבָּקָר אֲשֶׁר לְעַלְתָת הַתְּמִיד תְּעַשָּׂו אַת־אֱלֹהָה: כ בְּאֶלְהָה תְּעַשָּׂו לִיּוֹם שְׁבָעַת יְמִים לְחָם כ בְּאֶלְהָה תְּעַשָּׂו רִיחָנִיחָה לְיהָוה עַל־עוֹלָת הַתְּמִיד יְעַשָּׂה וּנְסָבָה: כְה וּבוֹיָם הַשְּׁבִיעִי מַקְרָא־קָדָשׁ יְהִי תְּעַשָּׂה לְיְהָה כָל־מַלְאָכָת לְכָם כ בְּאֶלְהָה תְּעַשָּׂה בְּשְׁבָעָתֵיכָם מַקְרָא־קָדָשׁ יְהִי לָכֶם כָל־מַלְאָכָת

חַפְשִׁי־לְךָ

(בראשית יח): "וְאַל־הַבָּקָר רַץ אֶבְרָהָם". אַיִלִים נְגַד אַיִל שֶׁל יְצָחָק. כְבָשִׂים. נְגַד יְעַקָּב (שם ט): "וְהַכְשִׁבִים הַפְּרִיד יְעַקָּב". בִּיסְזָדוֹ שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה הַדָּרְשָׁנוֹ רַאֲתִי זֹאת. (ב) וּמְנַחָתָם סְלָת בְּלוֹהָ בְּשָׁמָן שְׁלָשָׁה כָל־מַלְאָכָת עַבְדָה לֹא תְּעַשָּׂו: (כו) וּבוֹיָם הַבְּכוֹרִים בְּהַקְרִיבָלָם מַנְחָה תְּדִשָּׁה לְיהָוה בְּשְׁבָעָתֵיכָם מַקְרָא־קָדָשׁ יְהִי לָכֶם כָל־מַלְאָכָת עַבְדָה לֹא תְּעַשָּׂו: פְלִיכְךָ וּבוֹיָם הַבְּכוֹרִים. מַג הַשְׁבּוּוֹת קְרוּי "בְּכָרוּ קְצִיר חֲטִים", עַל שֵׁם שְׁטֵי הַלְּחָם, שֵׁם רָאשׁוֹנִים לְמִנְחָת חֲטִים הַבָּא מִן הַחֲדָשָׁה.

• לְחָם אָשָׁה רִיחָנִיחָה לְיהָוה עַל־עוֹלָת הַתְּמִיד יְעַשָּׂה וּנְסָבָה: פְלִיכְךָ בְּאֶלְהָה תְּעַשָּׂו כָל־עַבְדָה לְכָבֵש הַאֲחָד לְשְׁבָעַת הַכְבָשִׂים: (כב) וְשִׁיעֵר חַטָּאת אֲחָד לְכְפָר עַלְיכָם: (כג) מַלְבָד עַלְתָת הַבָּקָר אֲשֶׁר לְעַלְתָת הַתְּמִיד תְּעַשָּׂו אַת־אֱלֹהָה: (כד) בְּאֶלְהָה תְּעַשָּׂו לִיּוֹם שְׁבָעַת יְמִים

עֲבָדָה לֹא תַעֲשֶׂו: כִּי הַקְרְבָתֶם עוֹלָה
לְרִיחַ נִיחַח לֵיהּוּה פֶרִים בְּנֵי־בָקָר שָׁנִים
אַיִל אַחֲר שְׁבֻעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה:
כִּי וּמְנַחָתֶם סָלַת בְּלוּלָה בְשָׂמָן שְׁלֹשָׁה
עִשְׂרָנִים לְפֶר הַאֲחָד שְׁנִי עִשְׂרָנִים לְאַיִל
הַאֲחָד: כִּי עִשְׂרָזָן עִשְׂרָזָן לְכַבֵש הַאֲחָד
לְשְׁבֻעָת הַכְבִּישִׁים: כִּי שְׁעִיר עַזִים אַחֲר
לְכֶפֶר עַלְיכֶם: לְמִלְבָד עַלְתַת הַתְמִיד
וּמְנַחָתוֹ תַעֲשֶׂו תְמִימִם יְהִיו־לְכֶם
וּגְסִיבֵיכֶם: כִּי כְט וּבְחִדְשׁ הַשְׁבִיעִי
בַאֲחָד לְחִדְשׁ מִקְרָא־קָדֵש יְהִיה לְכֶם
בְלִמְלָאָכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשֶׂו יּוֹם
תְרוּעה יְהִיה לְכֶם: כִּי וּעֲשִׂיתֶם עַלְתָה
לְרִיחַ נִיחַח לֵיהּוּה פֶר בְּנֵי־בָקָר אַיִל
אַחֲר כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁבֻעָה תְמִימִם:
וּמְנַחָתֶם סָלַת בְּלוּלָה בְשָׂמָן שְׁלֹשָׁה עִשְׂרָנִים לְפֶר שְׁנִי

חַפְשִׁילְעַי

(ז) וּהַקְרְבָתֶם עוֹלָה לְרִיחַ נִיחַח לֵיהּוּה
פֶרִים בְּנֵי־בָקָר שָׁנִים אַיִל אַחֲר שְׁבֻעָה
כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה: (כח) וּמְנַחָתֶם סָלַת
בְּלוּלָה בְשָׂמָן שְׁלֹשָׁה עִשְׂרָנִים לְפֶר הַאֲחָד
שְׁנִי עִשְׂרָנִים לְאַיִל הַאֲחָד: (כט) עִשְׂרָזָן
עִשְׂרָזָן לְכַבֵש הַאֲחָד לְשְׁבֻעָת הַכְבִּישִׁים:
(ל) שְׁעִיר עַזִים אַחֲר לְכֶפֶר עַלְיכֶם:
(לא) מִלְבָד עַלְתַת הַתְמִיד וּמְנַחָתוֹ תַעֲשֶׂו
תְמִימִם יְהִיו־לְכֶם וּגְסִיבֵיכֶם: פִיק"י

מעבדון: כי ותקרבו עלתה
לאתקבלא ברענו קדרם כי תורי
בני תורי פרין ורכר חד שביעא
אמירין בני שנא: כי ומונחתהון
סלטא דפילא במשח תלטא
עשוריין לדריא חד: כי עשרונא
עשוריין לאמרא חד לשבעא
אמירין: לאפיר בר עזין חד
לכפרא עליכו: לאבר מעלה
תדריא ומונחתה פעבדון שלמין
יהון לכון ונסביהון: ואבירחא
שביעאה בחד לירחא מערע
קדיש יהי לכון כל עבידת פלון
לא מעבדון يوم יבקא יהי לכון:
ובמעבדון עלטה לאתקבלא
ברענו קדרם כי תור פר תורי חד
דרר חד אמירין בני שנא שביעא
שלמין: כי ומונחתהון סלטא
דפילא במשח תלטא שעוריין
لتורה פרין עשרוניין לדריא:

ושערוני חד לאمرا חד לשבעה אמרין: הוצפיר בר עזיז חד לחתאתא לכפרא עליכון: בר מעלה ירחה ומינחתה ועלה תדிரיא ומינחתה ונסכיהון בדחוין להוון לאתקבלא ברענו קרבנא גדים יי': ובשערא לירחא שביעאה קדרין מערע קדיש יהי לבון ותענון ית נפשיכון כל עבידתא לא תעבורין: חותקביון עלפא קדרים יי' לאתקבלא ברענו תורה בר תורי חד דבר מד אמרין בני שנא שבעה שלמין יהוון לכון ט ומינחתהון סלתא דפילא במשח פולטא עשרוני לתורה תריין עשרוני לדקרה חד: עשרוני עשרוני לאمرا חד לשבעה אמרין: יא צפир בר עזין חד חחתא בר מחתאתא חד: עשרוני אחד לשבעה היבשיהם: יא שעיר-עיזים אחד חחתא היברים ועלת התמיד

חפץ-רכך"

עשרנים לפר שני עשרנים לאיל. ניחח פר בזברך אחד איל אחד בבשים בנישנה שבעה תמים יהוון לבם: (ט) ומינחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר שני עשרנים לאיל האחד: (ו) עשרון עשרון לשבעה האחד לשבעת היבשיהם: (יא) שעיר-עיזים אחד חחתא היברים ועלת התמיד מלבד עלת החדר מוספי ראש חדר, והוא ביום ראש השנה. (ז) ובשערוד לחרש השביבי הוה מקרא-קדש יהיה לבם עניהם את-נפשתיכם בל-מלאכה לא תעשו: (ח) וחקרבתם עליה ליהוה ריח

וּמְנַחֲתָה וְגַסְכִּיהֶם: ס' טני י' וּבְחַמְשָׁה עִשְׂרֵה יוֹם לְחַדְשֵׁה הַשְׁבִּיעִי מִקְרָא־לְקָדְשָׁו יְהִי לְכֶם כָּל־מְלָאכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂו וְחִגְתָּם חַג לִיהְוָה שְׁבֻעָת יָמִים: וְהִקְרְבָתֶם עַלְלה אֲשָׁה רִיחַ נִיחַח לִיהְוָה פְּרִים בְּנֵי־בָּקָר שֶׁלֶשֶׁה עִשְׂרֵה אַיִלִם שְׁנִים כְּבָשִׂים בְּנֵי־שְׁנָה אַרְבָּעָה עִשְׂרֵה תְּמִימִם יְהִיוּ: וּמְנַחֲתָם סְלָת בְּלוּלָה בְּשָׂמְן שֶׁלֶשֶׁה עִשְׂרֵנִים לְפָר הָאֶחָד לְשֶׁלֶשֶׁה עִשְׂרֵל פְּרִים שְׁנִי עִשְׂרֵנִים לְאַיִל הָאֶחָד לְשְׁנִי הָאַיִלִם: וּעִשְׂרֵזָן עִשְׂרֵזָן לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עִשְׂרֵה כְּבָשִׂים: וַיְשִׁיעַר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְבָד עַלְתַּת הַתְּמִיד אֶחָד שְׁנִי הַשְׁנִי פְּרִים בְּנֵי־בָּקָר שְׁנִים עִשְׂרֵה **מְנַחֲתָה וְגַסְכָּה:** ס' י' וּבְיוֹם הַשְׁנִי פְּרִים בְּנֵי־בָּקָר שְׁנִים עִשְׂרֵה

חַפְשִׁי־לְקָדְשָׁו

שְׁבֻעָת יָמִים: (יג) וְהִקְרְבָתֶם עַלְלה אֲשָׁה רִיחַ נִיחַח לִיהְוָה פְּרִים בְּנֵי־בָּקָר שֶׁלֶשֶׁה עִשְׂרֵה אַיִלִם שְׁנִים כְּבָשִׂים בְּנֵי־שְׁנָה אַרְבָּעָה עִשְׂרֵה תְּמִימִם יְהִיוּ: (יד) וּמְנַחֲתָם סְלָת בְּלוּלָה בְּשָׂמְן שֶׁלֶשֶׁה עִשְׂרֵנִים לְפָר הָאֶחָד לְשֶׁלֶשֶׁה עִשְׂרֵל פְּרִים שְׁנִי עִשְׂרֵנִים לְאַיִל הָאֶחָד לְשְׁנִי הָאַיִלִם: (טו) וּעִשְׂרֵזָן עִשְׂרֵזָן לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עִשְׂרֵה כְּבָשִׂים: (טו) וַיְשִׁיעַר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְבָד עַלְתַּת הַתְּמִיד מְנַחֲתָה וְגַסְכָּה: (יז) וּבְיוֹם הַשְׁנִי פְּרִים בְּנֵי־בָּקָר שְׁנִים עִשְׂרֵה אַיִלִם שְׁנִים הַלְלוּהוּ וְגַסְכִּיהם • מוסף על המוספי הפטוריים ועל "תְּעִשּׂו" והוא לשון צווי. מלבד עולת התמיד ומנחתה תעשי את אלה ונסכייהם. וכן כל "ונסכייהם" האמורים בכל המועדות, חוץ משל קרבנות החג, של כל "ונסכה", "ונסכיהם", "ונסכיה", שבחם מוסףים על התמיד ואינו לשון צווי, שהרין נסכייהם של מוספי כתובין לעצמן בכל יום ויום. **שביעי** (יב) וּבְחַמְשָׁה עִשְׂרֵל יוֹם לְחַדְשָׁה לְכֶם כָּל־מְלָאכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂו וְחִגְתָּם חַג לִיהְוָה

תגרין אמרין בני שנה ארבעה
עלשר שלמין: כי ומונחתהון
ונסכיהון לתוריין לזכרין
ולאמרין במנגינהון קדרזוי:
וצפיר בר עזין חד חטאתה בר
מעלת תדריא ומונחתה
ונסכיהון: כוביו מא תלתאה
תטורין חד עשר דברין תרין
אמרין בני שנה ארבעה עשר
שלמין: כי ומונחתהון ונסכיהון
لتוריין לזכרין ולאמרין
במנגינהון קדרזוי: כב וצפירה
דחתאתה חד בר מעלה תדריא
ומונחתה ונפה: כג וכוביו מא
רביעאה תורין עשרה דברין תרין
אמרין בני שנה ארבעה עשר
אלם שנים בבשים

חמש-לט"י

כְּרוֹנֶם לִבְרָכָה (שבת ק"ג ע"ב): **בְּשַׁנִּי** – **וּנוֹסְכִּים**,
בְּשַׁשִּׁי – **וּנוֹסְכִּיה**, **בְּשַׁבְּיעִי** – **כְּמַשְׁפְּטָם** –
זְנוּם יוֹד מֵם, **הָרִי כָּאָן** "מַיִם", **רְמֵז לְנַסּוֹת**
הַפִּים מִן הַתּוֹרָה בָּחָג. (יט) **וּשְׁעִיר-עֲזִים**
אֶחָד חַטָּאת מִלְבָד עַלְתָּה הַתְּמִיד וּמִנְחָתָה
וּנוֹסְכִּים: (כ) **וּבִיּוֹם הַשְׁלֵיִשִׁי פְּרִים עֲשַׂתִּי**
אֲשֶׁר אִילְם שְׁנִים בְּבָשָׂים בְּנִירְשָׁנָה אַרְבָּעָה
אֲשֶׁר תְּמִימָם: (כא) **וּמִנְחָתָם וּנוֹסְכִּים**
לְפְרִים לְאִילְם וּלְבָשָׂים בְּמִסְפָּרִים
בְּמִשְׁפְּטָם: (כב) **וּשְׁעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְבָד**
עַלְתָּה הַתְּמִיד וּמִנְחָתָה וּנוֹסְפָּה: (כג) **וּבִיּוֹם**
זָהָרְבִּיעִי פְּרִים עַשְׂרָה אִילְם שְׁנִים
בְּבָשָׂים בְּנִירְשָׁנָה אַרְבָּעָה עַשְׂרָה תְּמִימָם:

כְבָשִׂים בְנֵי-שָׁנָה אֲרַבְעָה עֶשֶׂר תָּמִימִם:
(יח) וּמְנַחְתָּם וּנְסִכְיָהָם לְפָרִים לְאַיִלִם
וּלְכְבָשִׂים בְמִסְפָּרִים כִּמְשֻׁפְטִים: פְּיקָ"ז
וּמְנַחְתָּם וּנְסִכְיָהָם לְפָרִים • (סוכה ט) פָרִי
הַחַג שְׁבָיעִים הִם, כִּנְגַד שְׁבָיעִים אַמּוֹת עַזְבָּדִי
גִּילוּלִים שְׁמַתְמַעְטִים וּחוֹלְכִים, סִימָן כְּלִיה
הִיא לָהֶם, וּבִיכִי הַמִּקְדָּשׁ הַיּוֹ מְגַנֵּן עֲלֵיהֶם
מִן הַיסּוּרִין. וּלְכְבָשִׂים • כִּנְגַד יִשְׂרָאֵל
שְׁנַקְרָאוּ (ירמיה ט): "שָׁה פָזָורה", וְהֵם קְבוּעִים.
וּמְנַנְּגִים תְשַׁעַעַים וּשְׁמוֹנָה, לְכָלוֹת מִקְתָּם תְשַׁעַעַם
וּשְׁמוֹנָה קְלָלוֹת שְׁבִמְשִׁינה תּוֹרָה. בְשַׁנִי נְאָמָר:
וּנְסִכְיָהָם" עַל שְׁנִי תְּמִידִי הַיּוֹם, וְלֹא שְׁנָה
הַלְשׁוֹן אֶלָא לְדָרְשָׁן, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבוּתִינוּ

***בדפוסים ראשונים וכתאי:** 'זהכרים', וכנראה אינו ד"ה בפ"ע אלא המשך דברי רש"י – לקו"ש חכ"ג עמ' 199 ה"ע.⁶

בְּנֵי־שָׁנָה אֶרְבָּעָה עַשֶּׂר תְּמִימִם:
כִּי מִנְחָתָם וְגַסְבֵּיהֶם לְפָרִים לְאַיִלִם וְלַכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרִים כְּמִשְׁפְּטִים: כְּה וְשֹׁעֵיר עֲזִים אֶחָד חַטֹּאת מַלְבֵּד עַלְתַּת הַתְּמִיד מִנְחָתָה וְגַסְבֵּה: סֵט וּבְיוֹם הַחַמִּישִׁי פְּרִים תְּשֵׁעה אַיִלִם שְׁנָים בְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אֶרְבָּעָה עַשֶּׂר תְּמִימִם: וְמִנְחָתָם וְגַסְבֵּיהֶם לְפָרִים לְאַיִלִם וְלַכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרִים כְּמִשְׁפְּטִים: כְּה וְשֹׁעֵיר חַטֹּאת אֶחָד מַלְבֵּד עַלְתַּת הַתְּמִיד וְמִנְחָתָה וְגַסְבֵּה: סֵט וּבְיוֹם הַשְׁשִׁי פְּרִים שְׁמְנָה אַיִלִם שְׁנָים בְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אֶרְבָּעָה עַשֶּׂר תְּמִימִם: וְמִנְחָתָם וְגַסְבֵּיהֶם לְפָרִים לְאַיִלִם וְלַכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרִים כְּמִשְׁפְּטִים: כְּה וְשֹׁעֵיר חַטֹּאת אֶחָד מַלְבֵּד עַלְתַּת הַתְּמִיד מִנְחָתָה וְגַסְבֵּה: סֵט וּבְיוֹם הַשְׁבִּיעִי פְּרִים שְׁבָעָה אַיִלִם שְׁנָים בְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אֶרְבָּעָה עַשֶּׂר תְּמִימִם:

חַטֹּאת־לְאַיִלִם

(כד) **מִנְחָתָם וְגַסְבֵּיהֶם לְפָרִים לְאַיִלִם וְלַכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרִים כְּמִשְׁפְּטִים: (כה) וְשֹׁעֵיר עֲזִים אֶחָד חַטֹּאת מַלְבֵּד עַלְתַּת הַתְּמִיד מִנְחָתָה וְגַסְבֵּה: (כו) וּבְיוֹם הַחַמִּישִׁי פְּרִים עֲזִים שְׁנָה אֶרְבָּעָה עַשֶּׂר תְּמִימִם: (לו) וְמִנְחָתָם וְגַסְבֵּיהֶם לְפָרִים לְאַיִלִם וְלַכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרִים כְּמִשְׁפְּטִים: (לא) וְשֹׁעֵיר חַטֹּאת אֶחָד מַלְבֵּד עַלְתַּת הַתְּמִיד מִנְחָתָה וְגַסְבֵּיהֶם: (לב) וּבְיוֹם הַשְׁבִּיעִי פְּרִים שְׁבָעָה אַיִלִם שְׁנָים בְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אֶרְבָּעָה עַשֶּׂר בְּמִסְפָּרִים כְּמִשְׁפְּטִים: (כח) וְשֹׁעֵיר חַטֹּאת**

לו ומגנתהון ונסביהון לתורין לדברין ולאמרין במנגינהון בדוחזין להזון: וצפירה דמתא חד בר מעלה תדירה מנקפה ונספה: לה ביזמא תמיינאה גאנש יהי לכוון כל עבידת פלטן לא תעבורון: יו ותקרכו צלטא גראבן דמתקפל ברעועא קדם כי תורה חד דבר חד אמיין בני שנא שבואה שלמין: לו מגנתהון ונסביהון לתורין לדבריא ולאמרין במנגינהון בדוחזין להצפירה דמתא חד בר מעלה תדירה ומנקפה

^ל **ולכבים** **במספרם** **במושפטם:** **ולשעיר חטא את אחד מלבד עלת התמיד מגנתה ונספה:** ס מפтир לה ביום השמייני עצרת תהיה לכם כל-מלאת עבודה לא תשׂו: זה והקרבתם עליה אישת רית ניחוח ליהוה פר אחד איל אחד לבושים בגדי-שנה שבעה תמים: **ולנחתם ונסבייהם לפרט לאיל ולכבים במספרם במושפט:** זה ושעיר

חפץ-ליך^י

שנה שבעה תמים: פיק"י ▶ פר אחד איל אחד • (אל^{**}) בנגד ישראל, התעכבו לי מעט עוד, ולשונו תבה הוא זה לבנים הנפטרים מאביהם והוא אומר להם: קשה עלי פרודתכם, עכברו עוד יום אחד. משל למלה שעששה סעודה וכו' כדאיתא במקצת סכה דר' נה. ובמזרש רבי תנומא: למזה תזה ער' ארץ, שמי שיש לו אקסנא, يوم ראשון מאכללו פטומות, לakhir מאכללו דגים, לakhir מאכללו בשר בהמה, לakhir מאכללו קטניות, לakhir מאכללו ירק – פוחת והורף כפרי החרג. (לו) **מןחתם ונסבייהם לפרט לאיל ולכבים במספרם במושפט:** (לח) **ולשעיר חטא את אחד מלבד עלת התמיד ומגנתה**

תמים: (לו) **מןחתם ונסביהם לפרטם לאילם ולכבים במספרם במושפטם:** (לו) **ולשעיר חטא את אחד מלבד עלת התמיד מגנתה ונספה:** (לה) ביום השמייני עצרת תהיה לכם כל-מלאת עבודה לא תשׂו: פיק"י ▶ עצרת היהודים לכם עזורים בעשות מלאה. (ספר) דבר אמר: עצרת, עצרו מליצאת. מלמד, שטענו ליה. ומזרשו באגדה (סוכה נה): לפyi שלל ימות הרגל הקריבו בנגד שבעים אמות, וכשבאין ללבכת, אמר להם המוקום: בבקשה מכם, עשו לי סעודה קטנה כדי שאנה מפם. (לו) **ולקרבתם עליה אישת רית ניחוח ליהוה פר אחד לבושים בגדי-**

* המילים "פר אחד איל אחד" אינם ד"ה בפני עצמו והם המשך לדברי רשי מהפסוק הקודם – לקו"ש החל ג עמ' 178 הע' 11.

** הסברת הגירסה 'איל' (ולא פר) – לקו"ש שם.

חטאת אחד מלבד עלת הטהר
ומנחתה ונסבה: אלה תעשו
ליהוה במוועדיםם בלבד מנדריכם
ונגדתיהם לעתיכם ולמנחותיכם
ולנסכיכם ולשלמייכם: ל «**ויאמר**
משה אל-בני ישראל בכל אשר צוה יתוה את-משה: פפ

קס"ח פסוקים, לח"ק סימן.

ונסבה: לט אלין פעבדון גדים יי' במויעדים בר מנדריכון ונרבתיכון לעלותיכון ולמנחותיכון ולנסכיכון ולנכשת קידישיכון: «**ויאמר משה לבני ישראל בכל דיבקיך יי' ית משה: פ פ**

חפץ-רכץ^י

ונסבה: (לט) אלה תעשו ליהוה במוועדיםם בלבד מנדריכם ונגדתיהם לעתיכם ולמנחותיכם ולנסכיכם ולשלמייכם: פיכ"ז «**ויאמר משה אל-בני ישראל להפסיק הענו, דבר רבי ישמעאל. לפי שעד און דבורי של מקום, ופרשית נdryים מתחלה בדברו של משה, האנו להפסיק תחילת ולומר, שחוור משה ואמר פרשה זו לישראל; שאם לא כן, יש במשמע שלא אמר להם זו, אלא בפרשת נdryים התחיל דבורי: חסלה פרשת פיחס**»

ונסבה: (לט) אלה תעשו ליהוה במוועדיםם בלבד מנדריכם ונגדתיהם לעתיכם ולמנחותיכם ולנסכיכם ולשלמייכם: פיכ"ז «**אליה תעשו לה במוועדיםם. דבר הקצוב לחובבה. בלבד מנדריכם. אם באתם לדוד קרובות ברغل, מצוה היא בידכם, או נdryים או נdryות שנדרתם כל השנה, תקריבום ברغل, שפיא יקשה לו לחזר ולעלות לירושלים ולהקрай נdryיו, ונמצא עזיר בבל תאחר.**»

הפטרה לפרשת פינחס (כasher מותה וממעי אין מחוברות) במלכים א פרק ח
יח מו ויד-יהוה היהת אל-אליהו וישם מתינו וירץ לפניו אחאב עד-באכה
ירעאליה: יט ויגיד אחאב לאיזבל את כל-אשר עשה אליהו ואת
כל-אשר הרג את-כל-הנביאים בחרב: בותשלח איזבל מלך אל-אליהו
לאמר בה-יעישון אליהם וכשה יוספין כירכעת מהל אשיהם את-נפשך בנטש
אחד מהם: גוירא ויקם וילך אל-נפשו ויבא באර שבע אשר ליהודה ונכח
את-גערו שם: ד והויא-הלה במדבר הארץ يوم ויבא וישב תחת רתם אחד
וישאל את-נפשו למות ויאמר רב עתה יהוה קח נפשי כי לא-טוב אני